

Heal tasemel ohutus ja tervishoid on tulus äri

Kokkuvõte agentuuri 2006. aasta aruandest

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

Euroopa Tööohutuse
ja Töötervishoiu
Agentuur

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuurist

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur aitab parandada tööohutuse ja -tervishoiu kvaliteeti, töötades välja, kogudes, analüüsid ja levitades erapooletut teavet kõige pakilisemate tööohutuse- ja töötervishoiualaste küsimuste kohta.

ELi rahastatav agentuur teeb tihedat koostööd kõigi ELi liikmesriikide, samuti EFTA ja EMP riikide ning kandidaatriikide valitsustega ja tööandjate ning töötajate organisatsioonidega. Meie riiklike teabekeskuste võrgustikul on võtmeroll asjakohase teabe ja eriteadmiste koondamisel ja levitamisel. Agentuuril on ka üha rohkem sidemeid rahvusvaheliste organisatsioonidega väljaspool Euroopat ning tänu sellele säilitab EL oma juhtpositsiooni tööohutuse- ja töötervishoiualase teabe ja mõtteviisi alal.

MEIE PRIORITEEDID

>> **ELi strateegiate toetamine:** riskiennetuse lõimimine töötajate ja tööandjate tööelu kõikidesse aspektidesse ning samuti poliitikakujundamisse on ühenduse tööohutuse ja töötervishoiu strateegia keskne teema. Selle sihi saavutamiseks korraldab agentuur eri programme, sealhulgas projekte tööohutuse ja töötervishoiu lõimimiseks haridusse ning tekkivate riskide tuvastamiseks muutuvast töömaailmas. Teoksil on ka algatused näiteks naiste ja vanemate töötajate tööhõive suurendamise toetamiseks ning pakutavate töökohtade kvaliteedi parandamiseks.

>> **Kõige tähtsamate tervise- ja ohutusprobleemide lahendamine:** paljud tööohutuse ja töötervishoiu probleemid nõuavad äärmiselt suuri inim- ja rahalisi ressursse. Iga viie sekundi järel satub mõni ELi töötaja tööõnnetusse ning iga kolme ja poole minuti järel sureb ELis keegi tööõnnetuse tagajärjel. Lisaks sellele kaotatakse Euroopas tööõnnetuste ja kutsehaiguste tõttu umbes 550 miljonit tööpäeva. Peamisteks terviseprobleemideks on luu- ja lihaskonna vaevused, kokkupuude müra ja ohtlike ainetega, näiteks kemikaalidega, ning psühhosotsiaalsed probleemid, nagu tööstress. Agentuur lahendab neid ja muid küsimusi koos sotsiaalpartneritega teabekampaaniate, hea tava algatuste, Euroopa Riskide Seirekeskuse ja muude meetmete kaudu.

>> **Meetmete suunamine kõrge riskitasemega sektoritele:** eriti suurte tervise ja ohutuse riskidega tööstusharud on muu hulgas kalandus, ehitus, põllumajandus, tervishoid ja transport. Agentuur pöörab erilist tähelepanu tervishoiu ja ohutuse olukorra parandamisele väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes (VKEdes), mille töötajad moodustavad ligikaudu kaks kolmandikku ELi tööjõust ning kus esineb tööohutuse ja töötervishoiu probleeme keskmisest sagedamini.

2006. aastal, mil möödus kümme aastat agentuuri asutamisest, töötasime mitmes võtmevaldkonnas, aidates kaasa ohutuma ja tervislikuma töökeskkonna loomisele terves ELis.

Võtmetegevused 2006. aastal

OHUTU LÄHTE VÕIMALDAMINE NOORTELE

Agentuuri 2006. aasta kampaania, mis kulmineerus Euroopa tööohutuse ja töötervishoiu nädalaga, oli suunatud noortele ning vajadusele hoolitseda selle eest, et nad saaksid oma tööelu alustada ohutult ja tervena.

„Ohutu lähte“ kampaaniasse kaasati suur hulk partnereid ning seda toetasid kõik ELi liikmesriigid, kandidaatriigid

ja EFTA riigid, ELi eesistujariigid Austria ja Soome, Euroopa Parlament, Euroopa Komisjon ja Euroopa sotsiaalpartnerid.

„Ohutu lähte“ kampaania oli ambitsioonikas, kuna see oli suunatud nii haridusasutustele kui ka tööandjatele ja poliitikutele. Kampaania keskne eesmärk on juurutada noorte seas varakult riskiennetuskultuuri, et toetada nende ohutuse tagamist kogu tööelu vältel.

Kampaanial oli kaks põhiosa. Töökohtades oli selle eesmärk tõsta noorte töötajate ja nende tööandjate teadlikkust tööohutuse ja tervishoiu riskidest, samuti nende õigustest ja kohustustest. Haridusasutustes edendati kampaania kaudu teadlikkust riskidest ning tööohutusest ja tervishoiust õppetöö lahutamatu osana, valmistades noori ette nende esimeseks tööpäevaks ning nende tööohutuse ja -tervishoiuga seotud kohustusteks tulevase karjääri vältel.

Euroopa Parlamendis käivitatud „Ohutu lähte“ kampaania raames jagati osalejatele teabepakette kõikides ELi ametlikes keeltes, teadlikkust tõstvaid plakateid ja teabelehti ning loodi mitmekeelne veebisait. Töötati välja nooremale publikule suunatud uued innovatiivsed materjalid (kasutades näiteks multifilmitegelasi).

Kampaania käigus ja eriti Euroopa nädala vältel toimus kampaania põhisoõnumite tutvustamiseks üle Euroopa tuhandeid teemakohaseid üritusi ja ettevõtmisi.

TERVISLIKU TÖÖKOHA PROGRAMM: UUTE LIIKMESRIIKIDE KAASAMINE

2006. aastal tegi agentuur koostööd ka ELi väikeettevõtetega, aidates neil tervis ja ohutus töökohtades prioriteediks muuta ning saavutada paremaid tulemusi nii nende endi kui ka klientide jaoks.

2006. aastal käivitatud tervisliku töökoja programm on agentuuri ohutuse- ja tervishoiualane kampaania, mille sihtrühm on uute ELi liikmesriikide väikeettevõtted. Uutes liikmesriikides töötab VKEdes võrreldes ülejäänud ELi riikidega suurem protsent töötajaid, seega kasvab laienenud Euroopa Liidus tervishoiu ja tööohutuse tagamise tähtsus VKEdes.

Tervisliku töökoja programm pakub tööandjatele ja töötajatele lihtsat juurdepääsuvõimalust kvaliteetsele teabele, aidates liikmesriikidel vahetada tööohutuse- ja tervishoiualaseid teadmisi ja kogemusi ning tõstes teadlikkust tööohutuse ja -tervishoiu põhialustest ning töötajate suhtes kohaldatavast õiguskaitsest kogu ELis. Agentuur tegi koostööd riikide teabekeskustega, euroinfokeskustega ja meediapartneriga, et piiritleda ja suunata kampaania teavet, kohandades seda VKEde erivajadustele ning jagades seda kõigis kümnes uues liikmesriigis ning Bulgaarias ja Rumeenias toimunud piirkondlikel seminaridel.

UUTE OHUTUSE- JA TERVISHOIUALASTE TEADMISTE ARENDAMINE: MUUTUSTE ENNETAMINE

Kampaaniate kõrval on agentuuri töö oluline osa statistika ning teadusuuringute kogumine ja analüüsimine. Selle alusel koostatakse aruandeid ja teabematerjali tulevasteks kampaaniateks (2007. aastal luu- ja lihaskonna vaevuste teemal, riskihindamine 2008. aastal), mille kaudu tagatakse nende täpsus. 2006. aastal jätkas agentuuri Euroopa Riskide Seirekeskus uute tööohutuse- ja tervishoiualaste teadmiste arendamist, et abistada poliitikuid ja toetada agentuuri tööd.

Koostasime aruande tekkivate bioloogiliste riskide kohta (käsitledes näiteks selliseid uusi nakkusetekitajaid nagu linnugripp), mis kujutavad endast suurt probleemi töökohtades ning globaalses mõttes, nõudes seega globaalset reaktsiooni.

Samal ajal koostati 2006. aastal veel kaks aruannet, mille teemadeks olid tekkivad keemilised riskid (käsitledes näiteks nanotehnoloogia mõjusid tervisele, ohutusele ja keskkonnale) ning psühhosotsiaalsed riskid (sealhulgas stress, töökoja ebakindlus ja tagakiusamine ning nende tegurite mõju tervisele ja ohutusele).

Lisaks juba valminud aruandele füüsiliste riskide kohta saab agentuur tänu nimetatud kolmele uuele aruandele keskenduda oma praeguses ja tulevases töös põhilistele riskidele.

LINNUGRIPP JA AGENTUURI REAKTSIOON

Agentuur näitas seoses linnugripiga 2006. aastal üles kiiret reaktsiooni konkreetse uue riskiga tegelemisel. Euroopa Komisjoni palvel loodi veebileht, kuhu koondati hea tava näited ja riiklikud soovitusel eesliini töötajatele, ning tehti tihedat koostööd teiste asutustega, näiteks Euroopa Toiduohutusameti ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskusega.

TEAVITUSTÖÖ VEEBI KAUDU

Agentuuri veebisaiti arendati 2006. aastal mitmel viisil edasi, et muuta see kasulikumaks ja hõlbustada sellele juurdepääsu ning pakkuda uusi teenuseid ja uut sisu.

Uute juurdepääsupunktide kaudu saab nüüd lühikesi põhiteemade tutvustusi. Veebi tehniliste arenduste eesmärk on kasutada maksimaalselt ära kolmanda põlvkonna võimalusi. Puuetega inimeste juurdepääsuvõimalused on paranenud, näiteks on välja töötatud otseteed inimestele, kellel on raske klaviatuuri kasutada. Agentuuri veebilehed pakuvad nüüd ka mitmeid personaliseerimisteenuseid, sealhulgas kasutajate e-posti kaudu teavitamine uuest teabest kampaaniate, konkreetsete sektorite ja ohutegurite kohta.

2006. aasta alguses viis agentuur läbi veebiküsitluse. Tänu enam kui 7000 vastusele annab see küsitlus ettekujutuse sellest, kuidas tuleks veebisaidi külastajate arvates meie teenust parandada, ning selle põhjal püüame tulevikus muuta oma veebisaiti kasutajasõbralikumaks.

MUUD 2006. AASTA OLULISEMAD ARENGUSUUNAD

Partnerluste loomine: 2006. aastal jätkas agentuur üleilmsete tööohutuse- ja tervishoiualaste partnerluste loomist.

Astusime samme töötajate, tööandjate ja valitsuste tihedamaks kaasamiseks planeerimis- ja otsustamistegevusse, lihtsustades meie haldusstruktuuri pärast ELi laienemist ning kaasates oma töösse nõuanderühmi.

Tegime samuti lihtsamaks meie võrgustiku teabekeskuste (enamasti ELi liikmesriikide tööohutuse ja tervishoiuga

tegelevad riigiasutused, kellega agentuur teeb koostööd teabe kogumiseks ja levitamiseks) koostöö nende riiklike partneritega. 2006. aastal töötasime välja hea tava mudeli selle kohta, kuidas teha koostööd teabekeskustega, ning meie tegevuse väline hindamine 2007. aastal aitab meie koostööviise veelgi täiustada.

Lisaks sellele jätkasime oma koostöö tugevdamist läbirääkija- ja kandidaatriikidega (PHARE III ja PHARE IV programmide kaudu), samuti Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoniga (eriti ühenduse töötervishoiu ja tööohutuse strateegia 2007–2012 väljatöötamise käigus), teiste ELi institutsioonidega ja Euroopa sotsiaalpartneritega.

VKEde teavitamine: agentuur tegi 2006. aastal esmakordselt koostööd euroinfokeskustega (kaubanduskodade ja teiste asutuste võrgustikuga), et aidata tervisliku töökoha programmi ühe osana väikeettevõtteid tööohutuse- ja töötervishoiualase teabe pakkumise teel. Saime tulemuslikult kasutada euroinfokeskuste loodud sidemeid ja usaldusväärset väikeettevõtete seas, tänu millele oli teabevahetus tõhusam. Kavatsime seda koostööd jätkata, kaasates euroinfokeskused Euroopa 2007. aasta kampaaniasse, mis käsitleb luu- ja lihaskonna vaevusi.

Tööohutuse- ja töötervishoiualase uurimistegevuse koordineerimine: 2006. aastal aitasime Euroopa Komisjonil saavutada üksmeelt tööohutuse- ja töötervishoiualase uurimistegevuse põhiliste tulevikuprioriteetide üle. Aruande „Tööohutuse- ja töötervishoiualase uurimistegevuse prioriteetid EL 25s“ eesmärk on suurendada tööohutuse ja töötervishoiu

tähtsust ELi tasandil toimivas uurimistegevuses, hõlbustada uurimistegevuse koordineerimist ning suunata uurimistegevus uute ja tekkivate riskide võtmevaldkondadele. Agentuur on samuti aktiivne partner Euroopa tööohutuse ja töötervishoiu uurimisasutuste ja ministeeriumide programmis „NEW OSH ERA“, mille eesmärk on tõhustada eri uurimisprogrammide koostööd ja koordineerimist, et suurendada ELi uurimistegevuse üldist ulatust ja tõhusust.

Heal tasemel ohutus ja tervishoid on tulus äri: 2006. aastal jätkasime heal tasemel tervishoiu ja ohutuse majandusliku kasulikkusetõendamist uue veebifunktsiooni väljatöötamise kaudu, mis pakub ettevõtetele ka juhtumiuuringuid ja muud teavet, et aidata neil oma tööohutust ja töötervishoidu tõhustada.

Tööohutus ja töötervishoid ning majutus- ja toitlustussektor: avaldame materjale, mis on suunatud tööohutuse ja -tervishoiu olukorra parandamisele hotellides, restoranides ja toitlustussektoris. Aastatel 2006–2007 koostatud aruandes esitatakse ülevaade tervishoiu ja ohutuse olukorrast sektoris, kus on palju väikeettevõtteid, võõrtöötajaid ja noori töötajaid, ning selle tagajärgedest tervishoiule ja ohutusele.

Tööohutus ja -tervishoid ning tööjõu vananemine: korraldasime uuringu mõjude kohta, mida avaldab tervishoiu ja ohutuse olukorrale pikaealiste inimeste suurenev hulk ning asjaolu, et neil võib olla tarvis töötada pärast 65. eluaastat. Vananeva tööjõu projektis keskendutakse selle küsimusega seonduvale poliitikale ja heale tavale kogu ELis.

Vaadates tulevikku: plaanid 2007. aastaks ja edaspidiseks

Tulevikus jätkab agentuur tööd nii liikmesriikide ja organisatsioonide siseste kui ka nende omavaheliste ohutuse- ja tervishoiualaste erinevuste kaotamiseks. **Tegeletakse** ohustatud rühmadega **seotud küsimustega, näiteks võõrtöötajate probleemidega, soolise ebavõrdsusega ning uute tekkivate tervishoiu ja ohutuse probleemidega, mis on seotud uute tehnoloogiate ja tööalaste suundumustega.**

Edaspidi tuleb ELi **laienemisele** keskendumise kõrval saavutada vähemalt minimaalne tervishoiu ja ohutuse tase liikmesriikides. See ei tähenda mitte ainult õnnetuste ja haiguste vältimist, vaid aktiivset tegevust inimeste

tervise kaitseks ning töölt puudumise ja ennetähtaegse pensionile jäämise vähendamist.

Agentuuri sihid tulevasteks kuudeks on algatada ja juhtida üleeuroopalist **luu- ja lihaskonna vaevuste alast kampaaniat ning tugevdada rahvusvahelist võrgustikku**, tehes tihedamat koostööd eri organisatsioonidega, näiteks Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) ja Maailma Terviseorganisatsiooniga (WHO), ning tugevdades sidemeid tööohutuse ja -tervishoiu institutsioonidega riikides, mis on ELi põhilised kaubanduspartnerid. Samal ajal jätkame **uute liikmesriikide toetamise programme** ning teeme koostööd ELi asutustega, näiteks euroinfokeskustega, et **edastada tervishoiu ja ohutuse sõnumit VKEdele.**

Direktori ja juhatuse eesistuja märkus

Agentuuri kümneaastase tegevusaja jooksul on Euroopa Liit teinud oma 220 miljoni töötaja tööohutuse ja tervishoiu parandamiseks olulisi edusamme.

Siiski on tööõnnetused ja kutsehaigused nii eetilises kui ka majanduslikust küljest ikka veel suur probleem, mida on aga väga suures osas võimalik ennetada.

Loomulikult ei ole mitte ükski organisatsioon täiuslik, kuid tervishoiu ja ohutuse seisukohast on erinevus parimate ja halvimate ettevõtete vahel tohtu. Järgida tuleb seega head tava.

Ettevõtteid tuleks innustada järgima head tava ning agentuur toetab neid, keskendudes teadmusjuhtimisele, teabevahetusele, praktilistele lahendustele ja huvikaitsesele, et aidata riskiennetuskultuuri loomist – mitte ainult rääkides inimestele, millise tervishoiu ja ohutuse tasemeni nad peavad jõudma, vaid näidates, kuidas seda teha.

Teame, et parimad ettevõtted järgivad tavaliselt head tava, kui neid on sellest teavitatud. Üldiselt kehtib põhimõte, et mida konkurentsivõimelisem on ettevõtte ning riik, seda paremad on töötingimused.

Samal ajal kasvab meie kui agentuuri rolli tähtsus, kuna EL laieneb veelgi. Kui kõik 27 ELi liikmesriiki töötaksid tööohutuse ja -tervishoiu küsimuste alal iseseisvalt, oleks see mõttetu. Peame hea tava näiteid üle kogu ELi paremini ära kasutama ning leidma ohutuse ja tervishoiu küsimustes üksmeele.

Meie ainulaadne tugevus seisneb kolmepoolses koostöös, millesse on kaasatud kõik kolm osapoolt: tööandjad, töövõtjad ja valitsused. On ülimalt tähtis, et need kolm rühma on esindatud meie juhatuses, sest see võimaldab neil panustada planeerimisprotsessi ja otsustamisse, mis toetab agentuuri tööd.

Ohutus ja tervishoid on sedavõrd oluline teema, et tööandjate, töövõtjate ja valitsuste omavaheline koostöö ja koordineerimine on määrava tähtsusega. Järgnevatel aastatel jätkame koostööd nende rühmadega, samuti tööohutuse ja tervishoiu tegelevate organisatsioonidega eri liikmesriikides, et aidata tagada Euroopa töötajate ohutus ja tervis.

Jukka Takala
DIREKTOR

Christa Schweng
JUHATUSE EESISTUJA

Töökeskkonna parandamiseks töötajate turvalisuse ja tervisekaitse osas vastavalt asutamislepingu ning tööohutuse ja töötervishoiu alaste hilisemate ühenduse strateegiate ja tegevusprogrammide sätetele, on agentuuri eesmärk anda ühenduse asutustele, liikmesriikidele, tööturu osapooltele ja selles valdkonnas tegutsejatele vajalikku tööohutuse ja töötervishoiu alast tehnilist, teaduslikku ja majandusalast teavet.

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

<http://osha.europa.eu>

Euroopa Tööohutuse
ja Töötervishoiu
Agentuur

Gran Vía 33, E-48009 Bilbao
Tel: (+34) 94 479 43 60
Faks: (+34) 94 479 43 83
E-post: information@osha.europa.eu

<http://osha.europa.eu>

Väljaannete talitus
Publications.europa.eu